

fletele voastre, ca cei ce au să dea samă, ca cu bucurie aceasta să facă, iară nu suspinând, că aceasta nu vă easte voao de folos.

18. Rugați-vă pentru noi, că nădăjduim că bună cunoștință avem, întru toate binevoind a petrece.

19. Și mai mult vă rog să faceți aceasta, ca făr' de zăbavă să mă întorc la voi.

20. Iară Dumnezeuul păcii, Carele au scos din morți pre Păstoriul oilor, Cel mare întru sângele Legii ceii veacince, pre Domnul nostru Iisus,

21. Să vă facă pre voi desăvârșit, întru tot lucrul bun, ca să faceți voia Lui, făcând întru voi ce e plăcut înaintea Sa, prin

Iisus Hristos, Căruia easte mărirea în veacul veacilor. Amin.

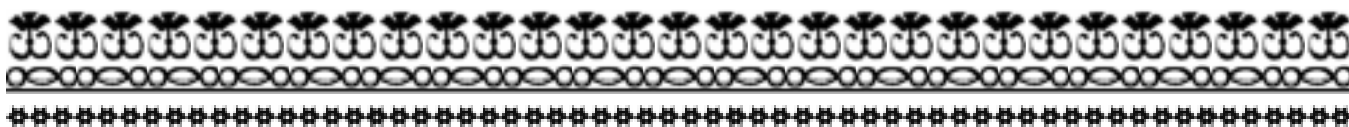
22. Ci vă rog pre voi, fraților, priimiți cuvântul mângăierii, că pre scurt am scris voao.

23. Că știți că fratele Timoteiu easte slobod, cu carele (de va veni mai curând) voi vedea pre voi.

24. Închinați-vă tuturor mai-marilor voștri și tuturor sfinților, închină-să voao cei ce sânt din Italiia.

25. Darul cu voi toți! Amin.

Cartea cătră evrei easte scrisă din Italiia, prin Timoteiu.



CARTEA CEA SĂBORNICEASCĂ A SFÂNTULUI APOSTOL IACOV

Cuvânt înainte



ceastă carte, carea între ceale săbornicești cea mai întâiu să numără, au fost scrisă de Iacov Apostol, cel ce să zice fratele Domnului, după obiceiul jidovesc. Iară Iacov au fost născut din Alfeiu și din Mariia, fata lui Cleopa, și rudenie era Domnului Hristos. Și să zice Iacov cel Mic, pentru că celalalt Iacov, fiiul lui Zevedeu și fratele lui Ioan, mai întâiu au fost chemat la apostolie. Mai înainte de ce apostolii s-au despărțit de la Ierusalim a merge în toată lumea ca să propoveduiască Evangheliia, acesta au fost pus episcop besearicii Ierusalimului și atâta au strălucit cu sfințeniia, cât Iosiv Flavie au zis că stricarea cetății Ierusalimului pentru moartea carea jidovii i-au făcut lui s-au întâmplat.

Cum că Iacov Apostol și episcopul Ierusalimului au scris această carte de obște ține besearica, care lucru din S. S. Săboară și din S. S. Părinți adevărit easte. Și la besearicile a toată lumea s-au trimis această carte, ca și alte cărți săbornicești, că așa să numesc cărțile care cuprind trebile ceale de obște ale a toată besearica. Și nu sânt scrise numai cătră besearica unei cetăți sau a unei țări ca cărțile lui Pavel, ci cătră toți creștinii cei din toate locurile și din toate vremile. Că, pentru că Iacov în cartea sa pofteaște mântuire celor doasprăzece neamuri, care sânt întru răsipire, nu jidovilor celor ce ținea Leagea lui Moisi, ci numai celor credincioși, să veade a fi scris.

Că jidovii din vremea robiei Vavilonului, în osibite țări fiind răsipiți, abia de au auzit ceva de Evangheliia lui Hristos. Puțini dintru aceia căroră li s-au fost propoveduit Evangheliia au fost cunoscut pre Hristos a fi Mesia. Și însuși Iacov, necunoscut era lor, nici să veade în ce chip ar fi făcut el ca această carte să meargă la ei. Drept aceea, prin doasprăzece neamuri, bărbații cei învățați judecă cum că să înțeleg toți creștinii, precum să înțeleg și cuvintele Domnului în Evanghelie, unde zice apostolilor că vor judeca pre ceale doasprăzece neamuri ale lui Israil, adecă pre toți creștinii cei ce sânt bărbați israilteani

cu duhul, nu numai cu trupul.

Așa Ioan, în Apocalipsis, au văzut doasprezece porți ale Ierusalimului ceresc, din care fieștecarea avea numele unui neam a lui Israil, și cap 7, îngerul doasprăzece mii au însămnat din fieștecare neam. Și ce pricină au putut fi ca Iacov, mai vârtos jidovilor decât păgânilor celor întorși la credință, să scrie. De vreme ce și jidovii și păgânii cei întorși la Hristos întru acealeași cetăți lăcuia și întru acealeași besearici să aduna, și ceale ce sânt pentru îndreptarea năravurilor și pentru păzirea credinții și jidovilor și păgânilor era de obște de toți credincioșii, din toate vremile și locurile, întocma să țin. Iară cugetul lui Iacov întru această carte acesta easte, ca să dea credincioșilor oarecare porunci despre credință și despre obiceiuri și împotriva eresurilor, care atunci răsărea. Și asupra năravurilor și obiceiurilor celor reale, care după aceea era să fie. Capul cel dintâiu al cărții aceștia cuprinde învățatură, cealelalte până la capul al cincilea, osibite eresuri, care în vremile ceale dintâiu ale besearicii vor să răsară, mai înainte le osândește și obiceiurile spre evlavie le îndreptează. În partea cea de pre urmă a cărții, pre cei săraci și năcăjiți mângăie, întru toate urmând rândul prorocilor, carii însuflați de Duhul Sfânt au grăit.

CAP 1

Învăță folosul ispitelor și a ceare, cu îndrăzneală, înțelepciune de la Dumnezeu. Dumnezeu nu easte ispititoriu sau începătoriu păcatului, ci de la El porceade toată dăruirea bună. Îndeamnă să fie grabnici a auzi, iară a grăi și a să mânia, târzii. Nici e destul a auzi adevărul, de nu să va plini cu fapta; adaoge și care easte adevărată și fără prihană slujbă dumnezeiască.

1. **I**acov, robul lui Dumnezeu și al Domnului Iisus Hristos, celor doasprăzece neamuri, care sânt întru răsipire, bucurie!

2. Toată bucuria să aveți, frații miei, când cădeți în multe fealiuri de ispite.

Rom. 5, 3 3. Știind că ispita credinții voastre lucrează răbdare.

4. Iară răbdarea lucru desăvârșit să aibă, ca să fiți desăvârșit, întregi și întru nimica lipsiți.

5. Și de easte cineva dintre voi lipsit de înțelepciune, să ceară de la Dumnezeu, Carele dă tuturor cu dreptul și nu înfruntă; și să va da lui.

*Mat. 7, 7 21, 22 21, 22 Marco 11, 24 11, 9

6.* Iară să ceară cu credință, nimica îndoindu-să, că cel ce să îndoiaște easte aseamenea cu valul mării, care de vânturi să aruncă și să învăluie.

7. Că să nu gândească omul acela că va lua ceva de la Domnul.

8. Bărbatul cel îndoit cu gândul nestătătoriu easte întru toate căile sale.

9. Iară să se laude fratele cel smerit întru înălțimea sa,

10. Și cel bogat întru smereniia sa*, căci ca floarea ierbii va treace.

11. Că au răsărit soarele cu zăduful și au uscat iarba și floarea ei au căzut și frumseatea feației au perit; așa și bogatul să va veștezi întru umbletele sale.

12.* Fericit bărbatul carele rabdă ispi-

ta, pentru că făcându-să lămurit va lua cununa vieții, carea o au făgăduit Dumnezeu celor ce-L iubesc pre El. *Iaco. 3, 17

13. Nimenea fiind ispitit să nu zică că: „De la Dumnezeu mă ispitesc”, că Dumnezeu nu easte ispititoriu celor răi, că El nu ispitește pre nimenea.

14. Ci fieștecarele să ispitește, de a sa poftă fiind tras și amăgit.

15. După aceea pofta, zămisind, naște păcat, iară păcatul, săvârșindu-să, naște moarte.

16. Nu vă înșelați, frații miei cei iubiți.

17. Toată darea bună și tot darul desăvârșit de sus easte, pogorându-să de la Tatăl luminilor, la Carele nu easte schimbare sau umbră de mutare.

18. Că voind ne-au născut pre noi cu cuvântul adevărului, ca să fim noi o începătură oarecarea a făpturilor Lui.

19. Drept aceea, frații miei cei iubiți,* să fie tot omul grabnic a auzi și zăbavnic a grăi, zăbavnic a să mânia. *Pild. 17, 28

20. Că mânia omului nu lucrează dreptatea lui Dumnezeu.

21. Pentru aceea, lăpdând toată spurcăciunea și prisoseala răutății, întru blândețe să priimiți cuvântul cel sădit, care poate să mântuiască sufletele voastre.

22.* Iară fiți făcători cuvântului și nu numai ascultători, amăgindu-vă pre voi înșivă. *Isaiia 7, 21

23. Că de easte cineva ascultătoriu cu-

Roma. 2, 3

vântului și nu făcătoriu, acesta easte aseamenea omului carele-și caută fața nașterii sale în oglindă.

24. Că s-au căutat pre sine și s-au dus și îndată ș-au uitat în ce chip era.

25. Iară cel ce priveaște la legea cea desăvârșită a slobozeniei și rămâne într-însa, acela nefiind ascultătoriu cu uitare, ci făcătoriu lucrului, fericit va fi în fapta sa.


26. De să pare cuiva între voi că easte creștin bun și nu-și înfrânează limba sa, ci-și înșală inima sa, aceluia înzădarnică easte creștinătatea.

27. Creștinătatea cea curată și nespurcată înaintea lui Dumnezeu și a Tatălui aceasta easte: a cerceta pre cei săraci și pre văduve întru năcazurile lor și a să păzi pre sine nespurcat de cătră lume.

CAP 2

Dojeneaște să nu să pleace cu aleagerea feațelor, că cel ce treace o poruncă din leage, acela e călcătoriu de leage. Îndeamnă să facă milostenie, arătând că omul prin fapte să îndreptează, căci credința fără de fapte moartă easte.

*Levi.
19, 15
2 Leage
1, 17
16, 19
Pilde
24, 23

1.*  rații miei, nu cu aleagerea feațelor să aveți credința Domnului nostru Iisus Hristos, al măririi.

2. Că de va intra în adunarea voastră vreun om având inel de aur, în haină luminoasă, și va intra și vreun sărac, în haină proastă,

3. Și de veți căuta la cel ce poartă haină luminoasă și veți zice lui: „Tu șezi aici bine!” și săracului de veți zice: „Tu stăi acolo!”, sau: „Șezi aici supt așternutul picioarelor mele!”,

4. Și nu vă luați sama între voi și v-ați făcut judecători de gânduri reale,

5. Auziți, frații miei cei iubiți: Au nu au ales Dumnezeu pre săracii lumii aceștia, bogați în credință și moșteani împărăției carea o au făgăduit celor ce-L iubesc pre El?

6. Iară voi ați defăimat pre cel sărac! Au nu bogații vă asupresc pre voi și aceia vă trag pre voi la judecăți?

7. Au nu aceia hulesc numele cel bun, care s-au chemat preste voi?

8. Însă de pliniți legea cea împărătească după Scriptură: „Să iubești pre vecinul tău ca însuși pre tine”, bine faceți.

*Levi.
19, 18
Mateiu
22, 39

9.* Iară de vă uitați la față, păcat faceți, fiind muștrați de leage ca niște călcători de leage.

*Marco
12, 31

10.* Că oricine va păzi toată legea și va greși întru una s-au făcut tuturor vinovat.

Roma.
13, 9
Galat.
5, 14

11. Că Cel ce au zis: „Să nu curvești” au zis și: „Să nu ucizi”. Că, de nu curvești, iară ucizi, te-ai făcut călcătoriu legii.

12.* Așa să grăiți și așa să faceți, precum prin legea slobozeniei vă veți judeca. *Mate.
5, 19

13. Că judecata fără de milă easte celui ce nu face milă și să laudă mila asupra judecății.

14. Ce folos easte, frații miei, de ar zice cineva că are credință, iară fapte nu are? Au poate credința să-l mântuiască pre el?

15.* Că de va fi fratele sau sora goli și lipsiți de hrana cea de toate zilele, *Ioan
3, 17

16. Și ar zice lor cineva dintre voi: „Meargeți cu pace, încălziți-vă și vă săturați” și nu le-ar da lor ceale de treabă trupului, ce folos ar fi?

17. Așa și credința, deaca nu are fapte, moartă easte întru sine.

18. Ci va zice cineva: „Tu ai credință, iară eu am fapte; arată-mi credința ta din faptele tale și eu ție voiu arăta, din faptele mele, credința mea”.

19. Tu crezi că Dumnezeu unul easte? Bine faci; și dracii cred și să cutrămură.

20. Vei, dară, să știi, o, oame deșearte, că credința fără de fapte moarte easte?

21.* Avraam, părintele nostru, au nu s-au îndreptat din fapte, înălțind pre Isaac, fiiul său, pre jertvenic? *Face.
22, 9

22. Vezi, dară, că credința lucra dimpreună cu faptele lui și din fapte s-au plinit credința.

23. Și s-au plinit Scriptura ce zice: „Și au crezut Avraam lui Dumnezeu și s-au socotit lui spre dreptate” și „priiatin al lui Dumnezeu” s-au chemat. *Face.
15, 6
Roma.
4, 3


24. Vedeți, dară, că din fapte să îndreptează omul, iară nu numai din credință. Galte.
3, 6

25.* Așijderea și Raav, curva, au nu din fapte s-au îndreptat, priimind ispititori și pre altă cale scoțindu-i? *Navi
2, 4

26. Că precum trupul fără de suflet mort easte, așa și credința fără de fapte moartă easte.

CAP 3

Numără răutățile limbii, cât e de greu a stăpâni drept. Arată osebirea între înțelepciunea pământească și cerească.

1.*  u fiți mulți dascali, frații miei, știind că mai mare judecată vom să luom. *Mate.
23, 8

2. Că mult greșim toți; de nu greșeaște cineva în cuvânt, acela easte om desăvârșit, puternic a-și înfrâna și tot trupul.

3. Că, iată, și cailor le punem frâne în guri ca să se supuie noao și tot trupul lor îl întoarcem.

4. Iată și corabiile, mari fiind și de iuți vânturi împingându-să, să întorc cu o

cârmă mică încătore voiaște pornirea cârmaciului.

5. Așea și limba, mic mădulariu easte și mari să laudă. Iată, puțintel foc câtă materie aprinde.

6. Și limba easte foc, podoaba nedreptății! Așea limba easte așezată întru mădulările noastre, carea spurcă tot trupul și arde roata nașterii noastre, aprinzindu-să din gheena.

7. Că toată firea, și a fierilor și a pasărilor, și a celor ce să târăsc și a celor din mare, să îmblânzește și să va îmblânzi de firea omenească.

8. Iară limba nimenea din oameni nu poate să o domolească, că easte neînfrănată răutate, plină de otravă aducătoare de moarte.

9. Că cu dânsa binecuvântăm pre Dumnezeu și pre Tatăl, și cu dânsa blăstămăm pre oamenii carii sânt făcuți după asemănarea lui Dumnezeu.

10. Dintru aceaeași gură iasă blagoslovenia și blăstăm. Nu trebuiaște, frații miei, să fie aceastea așea.

11. Au, doară, izvorul dintru aceaeași vână izvoreaște dulce și amar?

12. Frații miei, au poate smochinul să facă masline, sau vița viei, smochine? Așea nici un izvor nu poate face apă sărată și dulce.

13. Cine e înțelept și bine știutoriu întră voi să-și arate din viața cea bună faptele sale întru blândețele înțelepciunii.

14. Iară de aveți pismă amară și prigonire întru inimile voastre, nu vă laudați, nici mințiți împotriva adevărului.

15. Nu easte aceasta înțelepciunea, carea să pogoară de sus, ci pământescă, trupească, drăcească.


16. Că unde easte pismă (a) și prigonire, acolo easte neașezare și tot lucrul rău.

17. Iar înțelepciunea cea de sus întâiu easte curată, apoi făcătoare de pace, lină, bine îngăduitoare, plină de milă și de roduri bune, fără de îndoială și nefățarnică.

18. Iară roada dreptății în pace să samănă celor ce fac pace.

CAP 4

Nu trebuie a urma poftelor, ci a sta împotriva diiavolului și a ne apropiia de Dumnezeu și a arăta dragoste unul către altul, lucrurile ceale neadeverite lăsându-le dumnezeieștii rânduiești.

1.  e unde sânt războaie și sfezi întru voi? Au nu de aici, din dezmiardările voastre, care să oștesc în mădulările voastre?

2. Pofțiți, și nu aveți, ucideți și pis-muiți, și nu puteți dobândi. Vă sfă-

16. (a) Răvnire.

diți și faceți războaie; și nu aveți, pentru că nu ceareți.

3. Ceareți, și nu luoți, pentru că rău ceareți ca întru dezmiardăciunile voastre să cheltuiți.

4. Preacurvarilor și preacurvelor! Au nu știți că pretenia lumii aceștia vrăjmașe easte lui Dumnezeu? Deci, oricine va vrea să fie priiaten lumii vrăjmaș lui Dumnezeu să face.

5. Au vi să pare ce în deșert Scriptura grăiaște? Spre pismuire pofteaște duhul carele lăcuiaște întru noi.

6. Iară de mai mare dar, pentru aceaea zice: * „Domnul celor mândri le stă împotriva, iară celor smeriți le dă dar”.

*Pild.

3, 34

7. Drept aceaea, supuneți-vă lui Dumnezeu, stați împotriva diiavolului și va fugi de la voi.

1 Petr.

5, 5

8. Apropiiati-vă de Dumnezeu și Să va apropiia de voi. Curățiți-vă mâinile, păcătoșilor, curățiți-vă inimile voastre, cei îndoiti cu gândul.

9. Pătimiti și lăcrămați și plângeți! Râsul vostru întru plâns să se întoarcă, și bucuria, întru tânguire.

10.* Smeriți-vă înaintea Domnului și vă va înălța pre voi.

*1 Pet.

5, 6

11. Nu grăiți de rău unul pre altul, fraților, că cel ce grăiaște de rău pre fratele și judecă pre fratele său grăiaște de rău leagea și judecă leagea. Iară deaca judeci leagea nu ești făcătoriu (a) legii, ci judecătoriu.

12. Unul easte puitoriul legii, Carele poate să mântuiască și să piarză. Iară tu cine ești, cel ce judeci pre altul?

13.* Auziți acum cei ce ziceți: „Astăzi sau mâine vom merge în cetatea aceaea și vom face acolo un an și vom negoțatori și dobândi”.

*Rom.

14, 4

14. Carii nu știți ce să va întâmpla mâine, că ce easte viața voastră? Ca aburul, care puțintel să arată și după aceaea piare.

15. În loc de a zice voi: „De va vrea Domnul și de vom fi vii, vom face aceasta sau aceaea”.


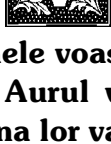
16. Iară, acum, vă laudați întru trufiile voastre, toată lauda de acest fealiu rea easte.

17. Drept aceaea, celui ce știe a face bine și nu face, păcat easte lui.

CAP 5

Bogaților, carii asupresc pre săraci, cu grea izbândă le amenințază. Iară pre săraci îi îndeamnă spre răbdare. A să feri de jurământ. Și cei bolnavi să se ungă de la preoți cu untdelemn și să-și mărturisească păcatele unul altuia. Cât e de putearnică rugăciunea dreptului. Pre cei ce rătăcesc trebuie a-i aduce la adevăr.

11. (a) Plinitoriu.

1. eniți acum, bogaților, plângeți și vă tânguți de năcazurile voastre, care vor să vie asupra voastră.
2. ogăția voastră au putrezit și hainele voastre le-au mâncat moliile.
3. Aurul vostru și argintul au ruginit și rugina lor va fi mărturie asupra voastră și va mânca trupurile voastre ca focul. Strâns-ați comoară în zilele ceale de apoi,
4. Iată, plata lucrătorilor, carii au secerat țarinile voastre, carea o opriți voi, strigă, și strigările secerătorilor în urechile Domnului Savaot au intrat.
5. Veselitu-v-ați pre pământ și v-ați dezmiertat. Hrănit-v-ați inimile voastre ca în zioa junghierii.
6. Osândit-ați, omorât-ați pre cel drept; nu s-au pus împotriva voastră.
7. Drept aceea, fiți îndelung răbdători, frații miei, până la venirea Domnului. Iată, plugariul așteaptă roada cea scumpă a pământului, mult îngăduind pentru dânsa, până ce ia ploaie timpurie și târzie.
8. Răbdați, dară, și voi, întăriți inimile voastre, că venirea Domnului s-au apropiat.
9. Nu oftați unul asupra altuia, fraților, ca să nu vă judecați. Iată, judecătorul înaintea ușilor stă.
10. Luoți pildă, frații miei, de patimă rea și de răbdare îndelungată pre prorocii carii au grăit cu numele Domnului.
11. Iată, fericim pre cei ce au răbdat, răbdarea lui Iov ați auzit și sfârși-

tul Domnului ați văzut, că mult milostiv easte Domnul și îndurat.

12. Iară mai înainte de toate, frații miei,* *Mate. 5, 34 să nu vă jurați nici pre ceriu, nici pre pământ, nici ori cu ce, cu alt jurământ, ci să vă fie voao ce e așa, așa și ce nu e, nu, ca să nu cădeți în fățarie.

13. De pătimeaște rău cineva întru voi, să se roage, de easte cineva cu inimă bună, să cânte.

14. De easte cineva bolnav între voi, să chiiame preoții besearicii și să se roage pentru dânsul, ungându-l pre dânsul cu untdelemn, întru numele Domnului.

15. Și rugăciunea credinții va mântui pre cel bolnav și-l va rădica pre dânsul Domnul, și, de va fi făcut păcate, să vor ierta lui.

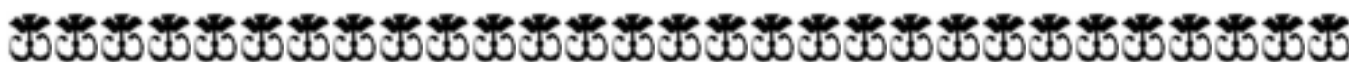
16. Mărturisiți-vă unul altuia păcatele și vă rugați unul pre altul ca să vă vindecați, că mult poate rugăciunea dreptului cea fierbinte.

17. Ilie om era aseamenea noao, pătimaș*, *3 Împă. 17, 1 și cu rugăciune s-au rugat ca să nu ploao și Luca 4, 25 nu au ploat pre pământ, ani trei și luni șease.

18. Și iarăși s-au rugat, și ceriul au dat ploaie și pământul au odrăslit roada sa.

19. Fraților, de va rătăci cineva întră voi de la adevăr și-l va întoarce pre acela cineva,

20. Să știe că cel ce au întors pre păcătosul de la rătăcirea căii lui va mântui suflet din moarte și va acoperi mulțime de păcate.



CARTEA SFÂNTULUI APOSTOL PETRU

Cuvânt înainte



um că Petru Apostol easte scriitoriul cărții aceștiia luminat easte și din însași cartea, în carea la început să pune numele lui Petru Apostol, și din învățătura și ținerea besearicii pravoslavnice, cât despre acest lucru, din cei vechi, nimenea niciodată nu s-au îndoit. Mulți socotesc că s-au scris în Roma, pre carea Vavilon o chiiamă pentru amestecarea tuturor legilor, închinăciunile dumnezeilor celor mincinoși. Însă sânt unii carii zic că în Vavilon easte scrisă.

Iară fiindcă face pomenire de Marco, carele, precum multora să pare, în anul al treilea al lui Claudie, la Alexandriia au fost trimis de Petru, chiiar easte. Cum că această carte, după părearea aceasta, în al doilea an al împăratului Claudie sau la începutul anului al treilea cătră anul de la Hristos 43 s-au scris.

La cinci țări ale Asiei să scrie, cu aceste cuvinte: Petru, apostolul lui Iisus Hristos, aleșilor nemearnici a răsipirei Pontului, Galatiei, Capadochiei, Asiei